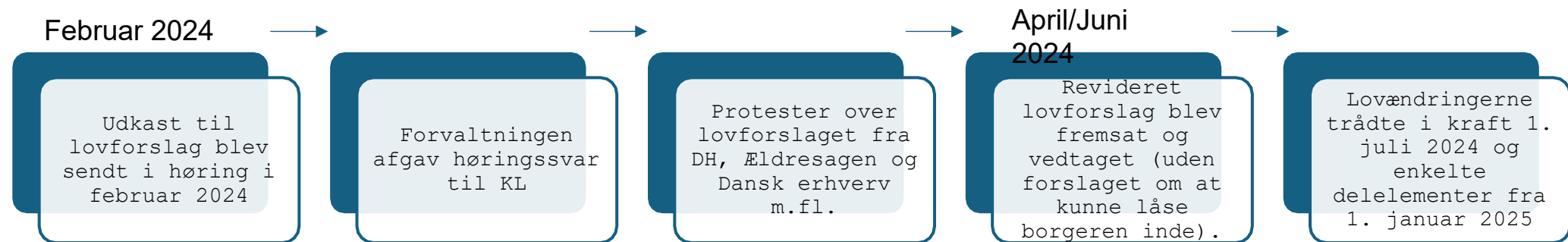

De nye magtanvendelsesregler, vejen dertil og deres betydning for praksis

v. Centerchef Katrine Madsen og
fagdirektør Katrine Ring

Baggrund

Folketinget vedtog i juni 2024 ændringer af magtanvendelsesreglerne på voksenområdet (serviceloven)

Hvilken påvirkning får de nye magtanvendelsesregler for praksis?

De nye regler giver hjemmel til:

En udvidelse af magtanvendelses-mulighederne giver medarbejderne muligheden for at intervenere i situationer, hvor adfærd eller omstændigheder skaber risiko eller utryghed, og som således kan bidrage til at sikre borgerens tryghed.

Den største forandring i de nye regler for bostederne:

For borgere med betydelige funktionsnedsættelser vil bestemmelsen vedr. anvendelsen af stofselv gøre en forskel både i formålet af selv og i reg. af brugen af selv.

De vil ændre i behovet for at håndtere tilfælde af grænseoverskridende og konfliktskabende adfærd.

De eksisterende princippers betydning:

De grundlæggende forudsætninger og principper for magtanvendelse er fortsat gældende og skal følges.

Kort om principperne for magtanvendelse i praksis

- Anvendelse af magt og anden indgriben i borgernes selvbestemmelsesret må kun ske for at sikre borgerens omsorg, værdighed og tryghed.
- Eller af hensynet til fællesskabet på bostedet eller af hensyn til andre.
- Magtanvendelser som resulterer i en indgriben i borgernes selvbestemmelsesret må først anvendes når alle andre mulige tiltag er forsøgt for at opnå borgerens frivillige medvirken i en nødvendig foranstaltning i praksis.
- Anvendelse af magt skal stå i rimeligt forhold til det ønskede mål. Er mindre indgribende foranstaltninger tilstrækkeligt, skal disse altid anvendes i praksis.
- Magtanvendelser skal altid udøves så skånsomt og så kortvarigt som

Dilemmaer og etik i de nye regler

Dilemmaet i de nye magtanvendelsesregler

Vil kunne opleves som en indskrænkning af borgerens selvbestemmelsesret.

De nye magtanvendelsesregler kan blive oplevet som flere mulige løsninger løsner på svære borgerrettet situationer i dagligdagen på bostederne.

Fokus på etik i anvendelse af de nye regler

Det bliver derfor essentielt at have løbende drøftelser om de præcise betingelser, under hvilke magtanvendelse er lovlig, for at sikre borgernes retssikkerhed.

Overordnet set medfører de nye regler behov for yderligere faglige og etiske overvejelser om, hvornår magtanvendelse er passende og nødvendig.

Stofseleer §128

- Igennem længere tid har COS haft borgere, som af sundhedsfaglige grunde har haft brug for en positionssele, for at kunne opretholde en siddestilling, der ikke beskadiger deres organer. Denne form for sele har ikke tidligere været omfattet af reglerne, så COS har været udfordret af, at der ikke findes alternative løsninger, der kunne sikre borgerens trivsel og helbred.
- Positionsseleer er nu omfattet, og reglerne betyder, at borgeren kan få de rette seleer, som sikrer, at de får en korrekt siddestilling.

Ændret procedure for indberetninger

Ændring i procedure

En anden væsentlig ændring, der har fået stor betydning for COS, er den ændrede procedure for indberetninger. Der skal ikke længere indberettes månedligt, og det frigiver tid, der kan bruges til andet.

Konsekvenser

Mulighed for at anvende andre former for seler. Registreringen er ændret således, at tidsforbruget er minimeret.

Opmærksomheder

At selerne stadig skal have et formål der er sundhedsfagligt eller fordi borgeren er til fare, hvis vedkommende ikke har sele på.

At det ikke bliver en sele, der forhindrer en borgerens bevægelsesfrihed, hvis det ikke er nødvendigt.

Hjemmel til magtanvendelse ved grænseoverskridende og konfliktskabende adfærd (§124d)

Nye regler

De nye regler muliggør magtanvendelse i situationer, hvor medarbejderne tidligere har stået uden effektive midler. For eksempel, i tilfælde hvor en borger udviser grænseoverskridende adfærd, var det tidligere nødvendigt at flytte alle andre borgere for at sikre ro. Nu kan personalet i stedet vælge at flytte den borger, der udviser den problematiske adfærd, hvilket forbedrer sikkerheden og trygheden for de øvrige borgere. Desuden giver de nye regler mulighed for at fjerne en borger, der ulovligt er trængt ind i en anden borgers bolig uden samtykke, hvilket tidligere kunne skabe betydelig utryghed for den borger, der oplevede indtrængningen. Med lempelserne i kriterierne for, hvornår der er hjemmel til en magtanvendelse, skal de etiske drøftelser skærpes således, at der forligger etiske og faglige vurderinger på alle borgerne i hvilke situationer, der kan foretages en magtanvendelsen.

Konsekvenser

Det er nu muligt at fjerne en borger fra et fællesrum ved grænseoverskridende eller konfliktskabende adfærd.

Det er nu muligt at fjerne en borger fra en anden borgers lejlighed, hvis det opleves som grænseoverskridende eller konfliktskabende adfærd.

Det er nu muligt at løsne et greb på et håndtag eller på en anden borger, hvis der er tale om

Opmærksomheder

Ved grænseoverskridende eller konfliktskabende adfærd er magtanvendelsen stadig det sidste valg.

Der skal ske en tydelig faglig vurdering af, hvad der er grænseoverskridende eller konfliktskabende adfærd for hver enkelt borger.

Ændret regel for persongreb (§124d stk. 1)

Nye regler

Tidligere kunne situationer, hvor borgere kom i konflikt og greb fat i hinanden, ikke nødvendigvis afbrydes, medmindre der var en umiddelbar fare til stede. Dette kunne potentielt føre til eskalering af konflikten eller skabe utryghed blandt de øvrige borgere.

Med de nye regler er det nu blevet muligt at intervenere ved at løsne grebet mellem borgerne, men det er stadig en betingelse, at magtanvendelse først skal anvendes, når alle andre mulige løsninger er udtømt.

Konsekvenser

Det er nu muligt at løsne en borgers greb i enten et håndtag eller i en anden borger, hvis borgeren udviser en grænseoverskridende eller konfliktskabende adfærd.

Vi skal sikre, at en borger ikke skal opleve at en anden borger tager fat i dem, uden at der er mulighed for handling fra personalet.

Opmærksomheder

At alle pædagogiske tiltag er afprøvet før der foretages en magtanvendelse.

At det sker så skånsomt som muligt og efter mindstindgrebsprincippet.

Epilepsialarmer

Nye regler

Epilepsi-alarmer og andre anfalds-alarmer er nu ikke længere en magtanvendelse. Det har stor betydning for COS, idet der er mange borgere med epilepsi og alarmer, hvor personalet ikke længere skal bruge tid på registrering.

Konsekvens

Der skal ikke ansøges og registreres, hvilket frigiver tid.

